

عنوان مقاله:

انواع مقرنس و مصادیق کاربرد آن در بناهای تاریخی پیش و پس از اسلام

محل انتشار:

اولین همایش ملی معماری ایرانی، اسلامی (سیمای دیروز چشم انداز فردا) (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

محبوبه السادات میرشمسی - مدرس، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه پیام نور، شیراز، ایران

فاطمه روشن - دانشجو، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه پیام نور، شیراز، ایران

مرضیه گل نواز - دانشجو، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه پیام نور، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

تزئینات در معماری شرق اهدا کننده ی حس زیباشناسی و میل به عروج انسان است، که با یک به هم پیوستگی هماهنگ از تناسبات عقلی، از طریق الگوهای هندسی همچون مقرنس، منعکس میگردد. با نگاهی به این هنر سنتی در میابیم که مقرنس صرفاً تزئیناتی فریبده نیست بلکه علاوه بر آن، جاذبه ها و رموز مفهومی و نمادین و همچنین جنبه ی کاربردی نیز دارد. این جنبه ی کاربردی و هنری توأمان، را میتوان از ویژگی های خاص هنر ایرانی اسلامی دانست. این قبیل آثار هنری علاوه بر رفع نیازهای زیباشناسی مخاطبان، دیدگان و ذوق انسان را نیز برای درک و فهم و زیبایی پرورش می دهد. این آرایه در کشور ایران پیش از اسلام در معماری ایران وجود داشته لیکن درخشش و کثرت استفاده از آن پس از اسلام با پیشرفت چشمگیری روبه رو شد. مقرنس ها اغلب نوعی تزئینات برجسته سه بعدی هستند که در خدمت تبدیل پلان مربع به گنبد میباشد. نظر به خاصیت انعطاف پذیری، این آرایه میتوانند در هر گونه ترکیب شکل گنجانیده و با درخشش و انعکاس نور، سطوح را از نظر دیداری معنویت بخشد. در راستای اهمیت و خصوصیت این تزئینات معماری خارق العاده در پژوهش حاضر انواع مقرنس و مصادیق کاربرد آن در دوره های مختلف تاریخی ایران بالاخص پس از اسلام میپردازد. مقرنس مثابه ی بلوری به طور صحیح در کالبد معماری ایران اسلامی تشکیل یافته است. روش پژوهش حاضر توصیفی-تاریخی و روش جمع اوری اطلاعات کتابخانه ای و مراجعه حضوری به مراکز اسناد میباشد. نتایج حاصل انواع اشکال و مصالح تشکیل دهنده ی مقرنس و ارتباط معنی دار آنها با محل کاربرد مقرنس در بنا و دوره های مختلف تاریخی اسلام را نشان میدهد.

کلمات کلیدی:

تزئینات معماری اسلامی، مقرنس، دوران تاریخی، انواع مقرنس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/471232>

